

درین فهرست نام، مشخصات مولفان، نویسنده و تاریخ چاپ و
نشریه های موجود از آن قرار گرفته است.
و در ادامه کتابخانه ملی و اسناد ملی

قسمت دوم

درین بخش کتابشناسیهای اختصاصی بترتیب زیر معرفی می شود :

- ۱- نسخه های خطی ، نشریات ادواری
- ۲- دین و مذهب
- ۳- فلسفه و علوم
- ۴- مباحث اجتماعی
- ۵- ادبیات
- ۶- زبانشناسی
- ۷- هنر و باستانشناسی
- ۸- تاریخ
- ۹- جغرافیا

***

در هر قسمت کتابهای شرقی و کتب اروپائی جدا از هم معرفی شده است .
 فهرست (۱ / ۲) به شرح زیر است .
 این فهرست که عالی و گویا است ، در دسترس است .
 در باره کتابشناسی (۱ / ۲) به شرح زیر است .
 فهرست (۱ / ۲) به شرح زیر است .
 فهرست (۱ / ۲) به شرح زیر است .
 فهرست (۱ / ۲) به شرح زیر است .

۱- نسخه‌های خطی، نشریات ادواری

- 121 افشار، ایرج: کتابشناسی فهرستهای نسخه‌های خطی فارسی در کتابخانه‌های دنیا - گروه ملی کتابشناسی ایران (ش ۱) - تهران - دانشگاه تهران (ش ۴۸۵) - ۱۳۳۷ ش - هشت + ۸۸ ص .
درین کتابشناسی نام و نشان ۲۲۲ فهرست که از برای نسخ خطی فارسی نوشته شده، خواه بصورت کتاب مستقل و خواه بصورت مقاله، به ترتیب تقسیم بندی ممالک گردآوری شده است و دارای دو فهرست اسماء اشخاص و کتابخانه‌هاست .
پس از طبع آن، فهرستهای تازه‌ای نشر شده و بوجود فهرستهای دیگری هم اطلاع حاصل شده است. لذا امید می‌رود که این کتابشناسی تجدید طبع شود . (۱)

- افشار، ایرج: «فهرست مجله‌ها و سالنامه‌ها و مجموعه‌ها» -
مندرج در «فهرست مقالات فارسی» (ص پانزده - چهل و هفت)
[به شماره ۴۲ مراجعه شود] .

۱- نگاه کنید به مقالاتی که در معرفی آن نوشته شده :
- H. Kanus-Crédé مندرج در J.D.M.G. جلد ۱۱۲ (۱۹۶۲) صفحات ۱۹۱-۱۹۲ .
- B. Nikitin مندرج در J. A. جلد ۲۴۷ (۱۹۵۹) صفحات ۱۲۴-۱۳۷ .
- U. Borshchevsky (و) A. Akimushkin مندرج در *Narodni Azi i Afriki* (۱۹۶۳) شماره سوم ۱۶۵-۱۶۹ .
درین مقاله فهرستهای چاپ روسیه که از کتاب اینجانب فوت شده بترتیب تاریخ طبع رسیده است و دارای نظریات انتقادی مفیدست .

درین فهرست نام و مشخصات مجلات ادبی و تاریخی اساسی و

سائنامه های مهم زبان فارسی گرد آمده است .

- 122 براون، ادوارد: تاریخ مطبوعات و ادبیات ایران - ۳ جلد -
جلدهای اول و دوم ترجمه محمدلوی عباسی و جلد سوم ترجمه
رضا صالح زاده - تهران - کانون معرفت - ۱۳۳۶ تا ۱۳۴۱ ش .

بحث ازین کتاب در قسمت معرفی متن اصلی آن می آید .

- 123 صدره‌اشمی، محمد: تاریخ جراید و مجلات ایران - چهار
جلد - اصفهان - [۱۳۲۷] تا ۱۳۳۲ ش - ۳ + ۳۵۱ و ۲ + ۳۳۹ و
ح ۱۸۹ + و ۳۴۴ ص .

این کتاب عبارت است از فهرست تفصیلی ۱۱۸۶ روزنامه و

مجله که بزبان فارسی تا سال ۱۳۳۲ شمسی بزبان فارسی در ایران و
ممالک دیگر نشر شده است .

کتاب مرتب برحروف الفبایی اسماء نشریات است .

رتال طبع علوم انسانی

- 124 نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران درباره نسخه‌های
خطی: زیر نظر محمدتقی دانش پژوه و ایرج افشار - ۲ جلد -
تهران - دانشگاه تهران - ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۱ ش - ۲۷۰ و ۲۸۵ ص .

این نشریه که سالی یکبار انتشار می یابد محتوی بر مقالاتی

درباره نسخه‌های خطی است . بخصوص سعی میشود که فهرست

نسخه‌های خطی کتابخانه‌های مختلف ایران اعم از خصوصی و

عمومی در آن جمع آوری شود .

125 نفیسی، سعید: نخستین چاپهای مصور در ایران - «راهنمای کتاب» - ۱۳۲۷ ش - ۱-۰: ۲۳۲-۲۴۰.

126 Browne, E. G. - *The Press and Poetry in Modern Persia*. Cambridge, 1914. xl + 357 + ۵ p.

مطالب این کتاب عبارت است از :

مقدمه

قسمت اول: فهرست الفبائی ۳۷۱ روزنامه و مجله فارسی، تألیف

محمدعلی تربیت و ترجمه ادوارد براون.

قسمت دوم: نمونه های اشعار وطنی و سیاسی جدید ایران.

127 Pearson, J. D. - *Oriental Manuscript Collections in the Libraries of Great Britain and Ireland*. London, The Royal Asiatic Society, 1954. vi + 90 p.

رساله ای است در باب مجموعه های نسخ خطی شرقی که در

کتابخانه های انگلیس جمع آوری شده است. ذیل هر کتابخانه

فهرستی از نهرستهایی که برای نسخ خطی کتابخانه های انگلیس

نوشته شده بطبع رسیده است.

128 Vajda, Georges. - *Répertoire des catalogues et inventaires de manuserits arabes*. Avec la collaboration de M. Durantet. Paris, C. N. R. S., 1949. vi + 47 p.

این کتابشناسی فهرست ۵۰۰ کتاب و مقاله است که در خصوص فهرس نسخ خطی عربی در کتابخانه های دنیا نوشته شده است .

ترتیب تنظیم آن برحسب الفبائی از اسامی شهرهایی است که کتابخانه ها در آن شهرها واقع است .

۲- دین و مذهب

129 Bleeker, C. J. - *International bibliography of the history of religions / Bibliographie internationale de l'histoire des religions*. Leiden, E. J. Brill.

I (1952). Comp. by H. Boas. 1954. xvi + 104 p.

II (1953). Comp. by H. Boas. 1955. xv + 148 p.

III (1954). Comp. by H. Boas. 1957. xvi + 200 p.

IV (1955). Comp. by H. Boas. 1959. 190 p.

V (1956). Comp. by H. Boas.. 2 fasc. 1960. xii + 172 p.

VI (1957). Comp. by Th. P. Van Der Steen. 1961. xvi + 130 p.

VII (1958-59). Comp. C. J. Bleeker. 1962. x + 80 p.

در هر جلد قسمت F مربوط به ایران غیر اسلامی و قسمت M

مربوط به ایران اسلامی است .

130 Blochet, Edgard. - *Catalogue des manuscrits mazdéens*

(zends, pehlevi, parsi et persans) de la Bibliothèque
National. Besançon, 1900. 132 p.

نود و یک نسخه در آن معرفی شده است .

131 Browne, E. G. — *Materials for the study of the Babi
religion*. London, 1918. xxiv + 380 p.

درین کتاب فهرست کتابهای بایبه و کتب مربوط به آنها برتیب

ذیل معرفی شده است .

آثار اروپائی چاپ شده (۹ و ۴ کتاب)

آثار فارسی و عربی چاپ شده (۱۸ کتاب)

نسخه های خطی (۱۳ کتاب)

آثار ملا محمد علی باقر فروش

آثار میرزا یحیی صبح ازل (۱۸ کتاب)

آثار ملا رجب علی

مباحثات بهائیان

کتب تاریخ .

132 Fyze, A.A.A. *Materials for an Ismaili bibliography*

1920-1934. *JBRAS*, N. S. 11 (1935). pp. 59-65.

— (and) 1936-38. *JBRAS*, N.S. 16(1940). pp. 99-101.

— Additional notes for an Ismaili bibliography.

JBRAS, N. S. 12 (1936). pp. 107-109.

133 Henning, W. B. — *Bibliography of Important Studies on Old
Iranian Subjects*. Teheran, Ketab-Khaneh Danesh,

1950. 53 p.

محتوی است بر نام و نشان ۵۷۵ مأخذ بهم تحقیقات مربوط
به ایران قدیم که بشرح زیر تبویب و با مقدمه‌ای بفارسی از محمد
معین نشرشده است :

کلیات ، تاریخ و غیره
زبانهای اوستایی و پهلوی و غیره
زبانهای فارسی میانه مانوی ، پارتی و آیین مانوی
زبانهای سغدی ، ختنی و غیره
زبانهای ایرانی جدید .

134 Ivanow, W. - *A Guide to Ismaili Literature*. London, 1933.

به شماره ۳۰ ، نگاه کنید که در معرفی طبع جدید و تجدید نظر

شده‌آست .

135 Ivanow, W. *Ismaili Literature (A Bibliographical Survey)*.

A second amplified edition of *A Guide to Ismaili Literature*, London, 1933. The Ismaili Society Series

A No. 15. Tehran, 1963. 245 p.

ذیل ۹۲۸ شماره کتب و آثار اسماعیلیه و مربوط به آنها بشرح

زیر معرفی شده است :

قسمت اول : آثار عهد فاطمی

قسمت دوم : آثار نزاریان

مباحثات : دراویش شیعی ، اهل حق ، حروفیان ، ام‌الکتاب

فهارس : اشخاص ، اسماء کتب ، جغرافیائی ، اصطلاحات .

- 136 Jackson, Williams.- *Zoroastrian Studies. (Iranian religion and various monographs)*. New York, Columbia University, 1928. xxxiii + 325 p.

حاوی کتابشناسی کتب اسامی مربوط به مطالعات زردشتی است،

در دو قسمت :

۱- کتابشناسی تا سال ۱۹۰۲،

۲- کتابشناسی پس از سال ۱۹۰۲ .

- 137 Rossi, Ettore (and) Bombaci, Alessio.- *Elenco di drammi religiosi Persiani. (Fondo Mss. Vaticani Cerulli)*. Studi e testi 209. Vaticana, 1961.

درین فهرست ذیل ۵۰ شماره نسخه های خطی و چاپی تعزیه

های ایرانی معرفی شده است. [شکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی]

- 138 Saklatwalla, J. E. - *A bibliography of religion (Mainly avestan and vedic)*. Bombay, 1922. 3 + 142 + xvii p.

این کتابشناسی بترتیب الفبائی اسماء مؤلفین منظم شده است

و اسامی کتب مربوط به مذاهب (مخصوصاً تحقیقات اوستائی و ودائی)

را دربر دارد .

= Storey, C. A.

[به شماره ۵۲ نگره کنید.]

- *139 Unvalla, J. M. - *Collection of colophons of Mss. bearing on Zoroastrianism in some libraries of Europe.* Bombay, 1940.

140 ابوالقاسم بن زین العابدین : فهرست کتب شیخ اجل اوحد مرحوم شیخ احمد احسائی و سایر مشایخ عظام - دو جلد - کرمان - تاریخ ندارد (حدود ۱۳۳۰ ش.) - کو + ۲۷۰ و ۴۶۴ + ۸ ص . جلد اول در بیان طریقه احسائی و شیخیه و احوال مشایخ آنهاست .

جلد دوم به فهرست ۸۴ کتاب و رساله از این طریقه اختصاص

دارد، بشرح زیر :

باب اول - در ذکر کتب شیخ احمد احسائی در نه فصل (حکمیة ، کتب عقاید و رد ایرادات ، رسائل موعظه ، اصول فقه ، تفسیر ، فلسفه و حکمت عملی ، ادبی ، متفرقه)

باب دوم - در ذکر کتب سید کاظم رشتی (بهمان ترتیب)

باب سوم - در ذکر کتب حاج محمد کریم خان (بهمان ترتیب)

باب چهارم - در ذکر کتب حاج محمد خان کرمانی (بهمان

ترتیب)

باب پنجم - در ذکر کتب حاج زین العابدین خان (بهمان ترتیب)

فهرستی الفبائی از کلیه کتب نیز در ابتدای کتاب قرار داده

شده است .

- 141 استوری، ک. آ. : ادبیات فارسی (علوم قرآنی) - ترجمه عباس اقبال - مندرج در « نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران در باره

نسخه‌های خطی» - دفتر اول - تهران - ۱۳۴۰ ش - ص ۶۷-۱۵۳ .
در شماره ۵۲ اصل انگلیسی این کتاب معرفی شد. مرحوم
عباس اقبال قسمت مربوط به علوم قرآنی آن را ترجمه کرده است .

142 **نقی زاده ، سید حسن :** «فهرست مراجع غربی درباره مانی و
مانویت و آنچه بدین موضوع مربوط است» - مندرج در کتاب «مانی و
دین او» - تهران - ۱۳۳۵ ش - ص ۲۰ .
این کتابشناسی که بر کتاب «مانی و دین او» ضمیمه شده
است فهرست ۲۷ کتاب و مقاله‌ای است که درباره این موضوع
بزبانهای اروپائی نوشته شده .

آقای احمد افشار شیرازی نیز نهرستی از کتب فارسی و عربی
که ذکر مانی را در بردارند به این کتاب الحاق کرده است .

143 **ح.م.ت.:** «کتابهای بایبیه و بهائیه» - مندرج در جلد دوم
کتاب «محا کمه و بررسی در تاریخ و عقاید و احکام باب و بهاء» -
دو جلد - تهران - ۱۳۳۹ ش - ص ۱۹۱ تا ۲۸۱ .

144 **رشنی ، سید کاظم :** الفهرست (در ذیل دلیل المتحیرین) -
ترجمه فارسی آن بانضمام دلیل المتحیرین توسط محمد رضی بن
محمد رضا چاپ (مشارص ۶۹۵) و در آن کتابهای شیخ احمد احسائی
(۹۹ کتاب) و آثار خود سید کاظم (ش ۱ تا قلج) معرفی شده است. (۱)

۱- نسخه‌ای خطی هم از آن بشماره ۱۱۶۱ در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران موجود است
(م.ت. دانش پژوه).

145 فیشل ، والتر : ترجمه های فارسی تورات و انجیل - ترجمه احمد آرام - راهنمای کتاب ۲ (۱۳۳۷) : ۶۷۴-۶۸۰ و ۳ (۱۳۳۸) :

146 قره خان عبدالقادر: اربعون حدیثی ادب الاسلامی، استانبول - کلیة الاداب - ۱۹۵۴ م. - ۲۲ + lxxiii + 364 ص.

تألیفی است بزبان ترکی در باب کتب اربعین و تاریخ آن
دو سه قسمت :

۱- کتب عربی

۲- کتب فارسی

۳- کتب ترکی

در هر یک از این سه قسمت ابتدا جدولی سنواتی از کتب اربعین
به ترتیب قرون و بعداً جدول القبائی اسماء مؤلفان بدست داد
شده است.

147 نفیسی ، سعید: علم کلام در اسلام - مجله دانشکده ادبیات - ج ۳ ش ۱ (۱۳۳۳) : ۱-۱۵ .

محتوی است بر اسماء کتبی که مؤلفین اسلامی بزبانهای فارسی و عربی در کلام تألیفات کرده اند .

۳ - فلسفه و علوم

- 148 Allouse, Bashir E. - *A Bibliography on the Invertebrate Fauna of Iraq and Neighbouring Countries I. Molluscs.*
Baghdad, Iraq Natural History Museum, 1956. 35
+4 p.

فهرست ۳۶۸ کتاب و رساله و مقاله است که درباره حیوانات بی‌مهره عراق و شمالک همجوار آن، از جمله ایران، تألیف شده است. این کتابشناسی به ترتیب الفبائی اسامی مؤلفین است. بنا بر فهرست جغرافیایی که مؤلف در انتهای کتاب مرتب ساخته می‌کتاب از آن میان مربوط به ایران و بیست و چهار اثر مربوط به خلیج فارس است.

نام عربی این فهرست «مصادر عن الحيوانات اللاقربیه للعراق والاقطار المجاورة» است.

- 149 Allouse, Bashir E. - *A Bibliography on the Vertebrate Fauna of Iraq and Neighbouring Countries.* iv vols.
Baghdad, Iraq Natural History Museum, 1955.

این کتابشناسی که در چهار جزوه نشر شده است عبارت است از فهرست تحقیقات مربوط به حیوانات استخوان دار عراق و شمالک مجاور آن که ایران هم از شمار آنهاست.

جزوه اول مربوط به حیوانات پستاندار حاوی نام و مشخصات

جزوه دوم مربوط به پرندگان حاوی نام و مشخصات

۴۷۴ اثر،

جزوه سوم مربوط به خزندگان حاوی نام و مشخصات

۲۰۴ اثر،

جزوه چهارم مربوط به ماهیها حاوی نام و مشخصات

۲۴۶ اثر.

برای هر یک ازین چهار جزوه فهرست جغرافیائی تنظیم

شده است.

150 Anawati, G. C. (قنواتی). - *Essai de Bibliographie Avicennienne* (جامعہ الدول - Le Caire, Ligue Arabe) (مؤلفات ابن سینا) (۲۱ + ۳۴ + ۲۰, 1950, والرییة)

قسمت اول : فهرست مؤلفات ابن سینا بترتیب موضوع در
پانزده باب

قسمت دوم : مؤلفات چاپ شده سانی و مطالعات فرنگی

قسمت سوم : تحقیقات درباره ابن سینا بزبان عربی

قسمت چهارم : تحقیقات درباره ابن سینا بزبانهای دیگر

قسمت پنجم : فهرست الفبائی تألیفات ابن سینا

قسمت ششم : جدول مقابله معرفی آثار ابن سینا در فهرستهای

ارگین و برو کلمان و قنواتی

قسمت هفتم : فهرست نسخ خطی برحسب کتابخانه ها.

151 Boilot, D. J. - *L'oeuvre d'al-Biruni: essai bibliographique*. *MIDEO* 2 (1955), pp. 161-256, corrigenda et addenda 3 (1956), pp. 391-396.

درین فهرست ۱۸۰ اثر از ابوریحان معرفی و نسخ موجود آن وصف شده است .

- 152 Bouyges, Maurice. – *Essai de chronologie des oeuvres de al-Ghazali (Algazel)*. Edité et mis a jours Michel Allard. Beyrouth, L'Institut des lettres Orientales. Tome xiv. 1959.

قسمت اول : جدول سنوات زندگانی غزالی است (ص ۷۹-۱). این قسمت خود به پنج دوره تقسیم شده . در هر قسمت کتب مشهور و مهم او در آن دوره معرفی شده است (جمعاً ۶۴ کتاب).
قسمت دوم : ضمائم است . درین قسمت از شماره ۶۵ تا ۴۰۴ کتابهای دیگر او یا منسوب به او و یا آنها که مسلماً از او نیست و کتبی که بنام او در کتابشناسیها و فهرست برو کلیمان دیده می شود معرفی شده .

فهارس : فهرست کتب عربی، فهرست کتب غیر عربی، فهرست نسخه های معرفی شده بر حسب کتابخانه، فهرست عمومی .

- *153 Calverley, E. E. – A brief bibliography of Arabic philosophie. *MW*, 32 (1942), pp. 69-68.

- 154 Ergin, O. - *Ibri Sina (Bibliography asi)*. Istanbul, Istanbul Universitesi, 1956. xxxi + 168 p.

بخش اول : تألیفات ابن سینا (۱۳۱ کتاب)

بخش دوم : کتابهای منسوب به او (از ۱۳۱ تا ۲۴۲)

بخش سوم : شروح و تعلیقات بر آثار ابن سینا (۱۳۷ کتاب)
 بخش چهارم : ترجمه آثار ابن سینا و کتابهای مربوط به او
 بترتیب تاریخ از ۱۵۹۳ تا ۱۹۵۵ (۹۹ کتاب).^(۱)

155 Field, H. - *Bibliography on South Western Asia*. 7 vols.
 University of Miami Press. 1953-1962.

درین کتابشناسی که تا کنون هفت مجلد از آن (حاوی پنجاه هزار اسم کتاب و مقاله) نشر شده است مأخذ و مراجع جغرافیائی و حیوانشناسی و نبات شناسی مربوط به مصر و ترکیه و قفقاز و افغانستان و عربستان و لبنان و سوریه و اسرائیل و اردن و جزایر و سواحل خلیج فارس و ایران و پاکستان غربی فهرست شده است. قسمت جغرافیائی حاوی نژادشناسی (مردمشناسی)، ادبیات عامه، زبانشناسی، باستانشناسی، زمین شناسی، زراعت، نجوم، طب معدن شناسی، هنر قدیم، درام، ادبیات و موسیقی است. این کتابشناسی آثار چاپ شده ژانویه ۱۹۴۰ بعد را دربر دارد.

۱ - مشخصات طبع اولی این کتاب بشرح زیر است :

Ergin, Osman.- *Bibliographya. Büyük türk filozof ve tib üstadı İbni*

Sina. Istanbul 1937. pp. 80.

تقسیمات آن :

۱- تألیفات ابن سینا

۲- شروح و تعلیقات و ترجمه آثار وی (۱۱۹ کتاب)

۳- کتبی که به ابن سینا مربوط است و ترجمه هائی که از آثار او شده است بترتیب تاریخی

از ۱۵۹۳ تا ۱۹۳۷ (۷۴ کتاب).

در قسمت حیوانشناسی آثاری که از سال ۱۶۵۰ نشر شده است

معرفی می شود .

در قسمت نبات شناسی نام نوشته های زبانهای انگلیسی ،

فرانسوی ، آلمانی ، ایتالیائی ، اسپانیائی و پرتغالی عیناً نقل شده و

مشخصات مأخذ ۳۷ زبان دیگر را به انگلیسی ترجمه کرده و نوشته اند

که آن اثر به چه زبانی است .

برای هر مجلد ازین کتابشناسی فهرست الفبائی مؤلفین نیز

تهیه شده است .

156 Fonahn, Adolf. - *Zur Quellenkunde der Persischen Medizin.*

Leipzig, 1910. v + 152 s.

فهرست ۴۰۸ کتاب است که در طب و علوم مرتبط با آن

به زبان فارسی نوشته شده است . تقسیم بندی آن موضوعی و بشرح

زیرست :

تشریح و وظائف الاعضاء

طب عمومی و بهداشت

کتاب طبی منظوم

داروسازی و مفردات

لغت نامه های طبی ، شرح احوال اطباء .

مؤلف در معرفی هر کتاب فصول و ابواب آن را نقل و نسخ شناخته

شده را معرفی کرده است .

157 Habibullah, A.B.M – Medieval Indo-Persian literature relating to Hindu science and philosophic, A.D. 1000-1800. A bibliographical survey. *IHQ* 14(1938). pp. 167-181.

فهرستی است از آثار فارسی مربوط به علوم و فلسفه هندی در سالهای . . . تا ۱۸۰۰ میلادی (قرون چهارم تا سیزدهم هجری).

*158 Hekmat, Moosa. – *Bibliography on Endemic diseases of Iran*. University of Miami Press. [1961] 99 p.

159 Kennedy, E. S. — A Survey of Islamic Astronomical Tables. *Transaction of the American Philosophical Society*. New Series-volume 46, part 2 (1956). pp. 123-177.

دکتر کندی درین مقاله فهرستی از ۱۲۹ زیج اسلامی را بدست داده و ذکر هر یک را درمآخذ مختلف مشخص کرده است.

160 Massignon, Louis. — *La passion d'Al-Hosayn-ibn-Mansour al-Hallaj*. 2 vols. Paris, Paul Geuthner, 1922.

در پایان جلد دوم کتاب (فصل ۱۵) تحت عنوان *Bibliographie Hallagienne* کتب مربوط به حلاج در * ۸۰

صفحه بشرح زیر معرفی شده است :

مقدمه

مؤلفات عربی

شماره ۱۰۱ تا ۹۹۳

» ایرانی

» ۱۰۲۱ تا ۱۲۳۵

مؤلفات فارسی نویسنده (ساختگی) شماره ۱۳۶۱ تا ۱۳۶۳

« ترکی » ۱۳۰۱ تا ۱۳۷۷

« مالایائی و جاوهای » ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶

« هندی » ۱۴۰۸ تا ۱۴۱۴

« سریانی » ۱۴۳۱ تا ۱۴۳۶

« یهودی » ۱۴۵۱ تا ۱۴۵۳

« اروپائی » ۱۴۷۱ تا ۱۷۳۶

161 Massignon, Louis. - Nouvelle bibliographie Halla-gienne. *Ignace Goldziher Memorial Volume. Part I.* Budapest, 1948. pp. 252-279.

دنباله کتابشناسی حلاج (مندرج در کتاب *Passion*، شماره

قبل) بشرح زیر تدوین شده است:

کتابشناسی جزء به جزء

تألیفات حلاج

مؤلفات عربی (شماره ۱۸۱۸-۲۰۲۰، ۹۹۲)

« فارسی (شماره ۱۰۱۶-۱۲۴۳) »

« افغانی (شماره ۱۲۸۵) »

« ترک (شماره ۱۳۰۱-۱۳۳۸) »

« مالایائی (شماره ۱۳۹۲-۱۳۹۶) »

« هندی و بنگالی (شماره ۱۴۰۷-۱۴۱۸) »

« سریانی و حبشی (۱۴۳۱) »

« یهودی (شماره ۱۴۵۰-۱۴۵۲) »

« اروپائی (شماره ۱۵۴۸-۱۴۰۴، ۱۸۱۰) »

- 162 Naficy, Saïd .- *Bibliographie des principaux travaux européens sur Aricenne*. Teheran, Université de Teheran, 1953. 30 p.

این کتابشناسی حاوی نام و نشان ۲۹۵ اثر مهمی است که درباره ابن سینا در ممالک اروپائی نشر شده است . ترتیب تنظیم آن بر حسب تاریخ طبع کتابهاست و از سال ۱۴۷۲ میلادی آغاز می شود .

— Storey, G.A.

(به شماره ۵۳ نگاه کنید)

- *163 Vernet Ginés, J.-Una bibliographia de la historia de la ciencias matemáticas y astronómicas entre los arabes (anos 1942-1956). *al-Andalus* 21 (1956), pp.431-440; 23 (1958), pp. 215-236.

این کتابشناسی فهرست آثار تاریخ علوم ریاضی و نجومی اسلامی است که میان سالهای ۱۹۴۲ تا ۱۹۵۶ بطبع رسیده است .

- 164 دانش پژوه، محمدتقی : فهرست نگارشهای صدرای شیرازی . - مندرج در « یادنامه ملا صدرا » - تهران - دانشکده معقول و منقول - ۱۳۴۰ ش . - صفحات ۱۰۷-۱۲۰ .

- 165 دانش پژوه، محمدتقی : نکته هائی درباره آثار ملا صدرا . - راهنمای کتاب - ۵ (۱۳۴۱) : ۳۳-۴۰ .

این مقاله در دنباله و تکمیل فهرستی است که در شماره قبل ذکر آن گذشت .

- 166 دانش‌پژوه ، محمدتقی : [مقدمه بر] « مختصر فی ذکر الحکماء اليونانیین والعلیین » - مندرج در « فرهنگ ایران زمین » - (۱۳۳۸) : ۲۸۲-۳۱۰ .
 ۸۱ کتاب از کتابهای مهمی که در تاریخ فلسفه و تراجم احوال فیلسوفان وجود دارد معرفی و وصف کرده است .

- 167 زایانچوسکی ، ا . : آثار ابن سینا در لهستان - جشن نامه ابن سینا - جلد دوم - تهران ۱۳۳۴ ش . - صفحات ۳۰۸-۳۱۵ .
 این مقاله در معرفی آثاری است که از ابن سینا یا درباره او در لهستان بطبع رسیده است .

- 168 صلاح‌الدین المنجد : مصادر جديدة عن تاریخ الطب عند العرب - مجلة معهد المخطوطات العربية - قاهره - ۵ (۱۹۵۹) : ۲۲۹-۲۴۸ .

فهرستی است از ۴۸ کتاب طبی عربی و معرفی نسخ خطی آنها . این فهرست محتوی بر مطالب ذیل است :

۱- مأخذ کلی در تاریخ طب و احوال اطباء در دو قسمت :

مصادر عربی بترتیب تاریخ وفات مؤلفین ، مصادر غربی

۲- کتب طبی خطی بترتیب اسماء الفبائی مؤلفین .

- 169 مهدوی ، یحیی : فهرست نسخه‌های مصنفات ابن سینا - تهران - دانشگاه تهران (ش ۶ . ۲) - ۱۳۳۳ ش . - کط + ۴۱۳ + ۲۰ ص .

مطالب این فهرست که دقیقترین و مشروحترین کتابشناسی

ابن سیناست بشرح زیرست :

بخش اول : آثار مسلم و آنچه نسبت آنها به شیخ محتمل

است .

بخش دوم : آثار مشکوک و آنچه نسبت به آنها شیخ مسلماً

باطل است .

بخش سوم : جداول مختلف و فهرستها

بخش چهارم : (۱) فهرست کتب و مقالاتی که درباره این سینا

و آثار او به فارسی و عربی بنظر رسیده است و بعضی از

ترجمه های فارسی آثار او و کتب و مجموعه های رسائل

او که چاپ شده است . (۲) فهرست کتب و مقالاتی که

درباره این سینا و آثار او و ترجمه هایی که از کتب و آثار

او به یکی از زبانهای خارجی به نظر رسیده است .

170 **نجم آبادی ، محمود :** کتب و مؤلفات طبیب ابن سینا -

جهان پزشکی - تهران - ج ۳ ش ۸ (۱۳۲۷) : ۱-۷ . (همین

مقاله در سالنامه کشور ایران سال پنجم صفحات ۱۲۵-۱۳۲ نیز

طبع شده است) .

171 **نجم آبادی ، محمود :** مؤلفات و مصنفات ابوبکر محمد

زکریای رازی - تهران - دانشگاه تهران (ش ۵۰۰) - ۱۳۳۹ ش .

شش + ۴۴۲ ص .

ترتیب این کتاب را مؤلف برحسب فهرست ابن الندیم قرار

داده و در یازده قسمت ۲۷۲ اثر از رازی را بشرح زیر معرفی کرده است: کتب طبی، کتب منطقی، کتب فلسفی و حکمتی، کتب مافوق الطبیعه، کتب الهی، کتب ریاضی و نجوم، کتب کیمیائی، متفرقه، ذیل و ملحقات، جداول و فهارس. ذیل هر کتاب نسخ خطی و چاپی و تفصیل مطالب هر یک بیان شده است.

172 نفیسی، سعید: آثار چاپ شده ابوریحان - ایندو ایرانیکا - ج ۵ ش ۴ (۱۹۵۲): ۱-۴.

173 نفیسی، سعید: ابن سینا در اروپا - جشن نامه ابن سینا - جلد دوم - تهران - ۱۳۳۴ ش - ص ۳۰۰-۳۰۷. این مقاله چکیده و خلاصه آن کتابشناسی است که در شماره ۱۵۷ معرفی شد.

174 نفیسی، سعید: کتابهای درسی حساب در مدارس قدیم - مجله سخن - تهران - ۳ (۱۳۲۵): ۶۴۷-۶۵۷.

175 نفیسی، سعید: کتابهای کحالی بزبان فارسی - جهان پزشکی - تهران - ج ۱ ش ۱ (۱۳۲۶): ۳۸-۴۳.

۴ - مباحث اجتماعی

- *176 Arendas, A.K. (and) Belgorodsky, N. A.- Materialui k bibliografii persidskoinefti. *Bibl. Vost.* 2-4 (1934). pp. 65-78.

کتابشناسی نفت ایران است.

- 177 Christensen, Arthur. - Introduction bibliographique à l'histoire du droit de l'Iran ancien. *Archive de l'histoire de droit oriental*. Tome 2. Bruxelles, 1938. pp. 243-257.

مقاله‌ای است از ایرانشناس بنام در باب کتابشناسی حقوق

ایران قدیم.

- *178 Rostopchin, F. B. *Bibliograficheski ukazatel po persii*. Moscou, 1928.

شامل فهرست مفیدی از کتب و مقالات درباره وضع سیاسی

و اقتصادی ایران است (مأخوذ از کتاب دکتر صبا).

- 179 *Socio-economic development plan for the South-Eastern region*. Plan Organisation of Iran. Annotated bibliography. Rome, Italconsult, 1959.

سازمان برنامه ایران برای مطالعه اقتصادی و اجتماعی سیستان و بلوچستان هیأتی ایتالیائی را مأمور کرد. این هیأت نتیجه مطالعات خود را در مسائل مختلف در پنج جلد بطبع رسانوده است. یکی از این مجلدات خاص کتابشناسی ایران و مخصوصاً نواحی جنوب شرقی است.

کتابشناسی مذکور حاوی معرفی توضیحی ۵۸۶ کتاب و مقاله

است و بترتیب ذیل تقسیم بندی شده :

جغرافیا و زمین شناسی

نژادشناسی طبیعی

نژادشناسی فرهنگی

اجتماعیات

ادیان

زبان شناسی و امور فرهنگی

تاریخ و سیاست

اقتصاد و تجارت

زراعت

صنعت

بهداشت

جمعیت

تعلیم و تربیت

کلیات

سفرنامه

انتشارات رسمی و آمار.

رتال جامع علوم انسانی

- 180 فرزانه پور ، غلامرضا : کتابشناسی اقتصادی ایران - مندرج در « تحقیقات اقتصادی » (مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی) - تهران ۱۳۴۰-۱۳۴۲ ش. - ش ۱/۲ : ۱۸۳-۲۳۵ و ش ۳/۴ : ۲۱۹-۲۶۷ و ش ۵/۶ : ۳۰۴-۳۳۰.

این کتابشناسی طبق طرح کتابشناسی اقتصادی تنظیمی بونسکو (Plan de bibliographie économique) در دو قسمت : کتابها و مقالات) تهیه می شود و فهرست سومین قسمت آن بشرح زیرست :

۱- کتابها :

(تاریخ اقتصادی ، فعالیت اقتصادی ، تولید ، پول و اموال ، اقتصاد عمومی)

۲- مقاله ها

(مقدمات ، روشها ، مقاله های کلی و اساسی ، تاریخ اقتصادی ، فعالیت اقتصادی جهان و ایران ، سازمان تولید ، تولید ، قیمت و بازارها ، پول و اموال ، درآمد و توزیع آن ، تقاضا ، اقتصاد عمومی ، اقتصاد بن المللی) . تا کنون ۷۷ کتاب و ۵۸۱ مقاله در آن معرفی شده است .

۳- ادبیات

- 181 Browne, E. G. - *A literary history of Persia*. 4 vols. Cambridge, 1902-1928.

این کتاب چندبار تجدید طبع شده است . جلد اول آن توسط

علی پاشا صالح بنام تاریخ ادبی ایران (طهران ، ۱۳۳۳ ، پار

دوم ۱۳۳۴) و جلد دوم بنام «از سعدی تا جامی» توسط علی اصغر حکمت (طهران، ۱۳۲۷، بار دوم ۱۳۳۹) و جلد سوم (نیمه اول) توسط فتح الله مجتبائی (طهران، ۱۳۴۱) و جلد چهارم توسط رشید یاسمی بنام «تاریخ ادبیات ایران» (طهران ۱۳۱۶، بار دوم ۱۳۲۹) ترجمه شده است. درین کتاب (جلد اول) مراجع مهم مربوط به تحقیقات ادبی ایران معرفی شده است. اسماء مؤلفات مهم ایرانیان هم در خلال کتاب آمده است.

182 Ethé, Hermann.- Neupersische Literature. *Grundriss der iranischen Philologie*. Strasburg, 1896-1904. Vol 2. pp. 212-368.

هرمان اته درین کتاب، مؤلفات مهم ایرانیان را معرفی کرده است و فصل مفیدی درباره تذکره ها دارد. ترجمه فارسی این کتاب با تعلیقات و توضیحات توسط صادق رضا زاده شفق (طهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۳۷ ش.) نشر شده است (به شماره ۱۹۲ نگاه کنید).

183 Farrar, Cl. P. (and) Evans, Austin P.- *Bibliography of English translations from the medieval sources*. New York, Columbia University, 1946. xiii + 534 p.

این کتابشناسی که بترتیب اسماء مؤلفین مرتب شده است حاوی نام کتب ترون و سبطائی است که به انگلیسی ترجمه شده است. قسمتی ازین کتابها آنهاست که از فارسی یا عربی به انگلیسی درآمده

و ذیل اسماء ابن سینا ، فردوسی ، خیام ، مولانا سعدی ، حافظ ،
غزالی و غیره ترجمه‌های آثار آنها معرفی شده است .

*184 Ivanov, V. A. Neskol'ko obratsov persidskoj narodnoj
poezii. *ZVO* 23(1915), pp. 33-59.

*185 Kulagina, L.M. - Obzor sovetskoy literaturui po istorii
Irana za 1956-1958. *KSIV* 38(1960). pp. 86-98.

*186 Potter, Ambrose G. - *A bibliography of printed editions of
the Quatrains of Omar Khayyam in foreign languages.* 1923.

بشرحی که الول ساتن در صفحه . . . فهرست راهنمای خود

نوشته است این کتابشناسی بطور خصوصی برای اعضای کلوب عمر

خیام امریکا طبع شده بوده است .

187 Potter, Ambrose, G. - *A bibliography of Omar Khayyam
together with kindred matters in prose and verse pertaining
thereto.* London, Ingpen and Grant, 1929. xiv + 314p.

درین کتابشناسی چاپهای رباعیات عمر خیام به زبانهای مختلف و

کتابهای مربوط به او معرفی شده است .

188 Ritter, Helmut. - *Philologika.*

سلسله مقالاتی است که هلموت ریتز بتدریج در مجلات

شرقشناسی نوشته است. برخی از آنها که مربوط به ادبیات فارسی است و از لحاظ کتابشناسی مفیدست بشرح زیرست:

VIII. Ansari-Herewi - Sena'i Gaznawi. *Islam* 22 (1953), pp. 89-105.

X. Faridaddin 'Attar. *Islam* 25 (1939). pp. 134-173; XIV. *Oriens* 11 (1958). pp. 1-76; XV. 12 (1959). pp. 1-88; XVI. 13-14 (1961). pp. 195-239.

XI. Maulana Galaladdin Rumi und sein Kreis. *Islam*. 26 (1942). pp. 116-158, 221-249.

189 Rypka, Jan. - *Iranische Literaturgeschichte*. Leipzig, Otto Harrassowitz, 1959. xx + 672 p.

قسمتی ازین کتاب (صفحات ۶۳ تا ۶۴۱) اختصاص به

کتابشناسی ادبیات ایران دارد بشرح تقسیمات زیر:

اوستا، فارسی باستان و فارسی میانه

ادبیات فارسی دری (کتابشناسی، تاریخ، دین و تصوف،

شعر، ادبیات، زبان، تاریخ ادبیات)

ادبیات معاصر ایران

ادبیات تاجیکی

ادبیات عامیانه فارسی.

قسمت دیگر کتابشناسی، بترتیب اسماء شاعران و نویسندگان

معروف تنظیم شده و مصادر تحقیق نسبت به هر یک از آنها بدست داده

شده است.

— Storey, C. A.

(به شماره ۲۰ نگاه کنید).

190 Tirtha, Swami Govinda.- *The Nector of Grace (Omar Khayyam's life and works)*. Allah-abad, 1941. cc + 402p.

در ابتدای این کتاب صفحات iii-xxii کتابشناسی مفیدی

درباره خیام تهیه شده است، با این تقسیمات:

تواریخ و تحقیقات درباره عمر خیام

آثار علمی و فلسفی عمر خیام

نسخ خطی و چاپی رباعیات عمر خیام.

191 Timurtas, Faruk K.- *Iran Edebiyatında Husrev u Sirin ve Ferhad u Sirin Yazan Sairler. Sarkiyat Mecmuasi.* iv (1961), pp. 73-86.

درین مقاله منظومه های فرهاد و شیرین به فارسی، سروده شده

از عصر نظامی تا عصر اخیر، معرفی شده است.

— Traporevala

(به شماره ۳۰ نگاه کنید)

192 اته، هرمان: [فهرست تذکره های فارسی] - مندرج در تاریخ

ادبیات ایران - ترجمه رضا زاده شفق - تهران - ۱۳۳۷ ش - ص

۱۳-۴

- 193 استوری ، چ. ا. : فهرستنامه درباره نظامی - روزگار نو - لندن - ج ۱ ش ۱ (۱۹) : ۳۰-۳۵ .

فهرستی است درباره نسخه ها و چاپها و ترجمه های نظامی و کتابهایی که درباره او نوشته شده است .

- 194 افشار، ایرج : ظفرنامه [ها] - یغما - ۶ (۱۳۳۲) : ۳۵۶ -

۳۶۰ .

معرفی کتابهای فارسی است که بنام «ظفرنامه» موسوم شده است .

- 195 بدخشی ، شاه عبدالله : ادبیات فارسی - کابل - ج ۹ ش ۱۱

(۱۳۱۸) : ۲۴-۲۹ .

ذیلی است بر تاریخ ادبیات فارسی تألیفات در باب تذکره ها و کتب ترجمه احوال شاعران که از نظر مؤلف مذکور فوت شده

بوده است .

- 196 بولدیریف : ترجمه های روسی ادبیات فارسی - ترجمه کریم

کشاورز - پیام نو - ج ۱ ش ۱۱ (۱۳۲۴) : ۱۸-۲۱ .

اطلاعاتی است از نام و نشان متون فارسی که بزبان روسی

ترجمه شده است .

- 197 تربیت ، محمدعلی : مثنوی و مثنوی گوینان ایرانی - مهر -

(۱۳۱۶ تا ۱۳۱۷) : ۲۲۵-۲۳۱ و ۳۱۳-۳۲۰ و ۴۳۳-۴۴۲ و

۵۳۹-۵۴۴ و ۶۵۴-۶۶۱ و ۷۵۷-۷۶۷ و ۸۰۸-۸۱۱ و ۸۴۴-

۸۵۲ و ۹۴۱-۹۵۱ و ۱۰۶۱-۱۰۶۸ .

فهرستی است از مثنویهای زبان فارسی اثر سی و هشت شاعر فارسی زبان و توصیف هر یک .

198 خیام پور ، عبدالرسول : فرهنگ سخنوران - تبریز - ۱۳۴۰ .

ش . - وزیری - کب + ۶۲۲ ص .

فهرست مراجع احوال شاعران پارسی گوی مأخوذ از ۱۵۹ کتاب و تذکره و مجله و مجموعه بترتیب سماء النبائی شاعران و با ارجاع به صفحات مأخذ است . برای تحقیقات مربوط به شعر فارسی یکی از مهم ترین و ارزنده ترین آثار است که در عصر حاضر تدوین شده است .

برای تفصیل مراجعه شود به آنچه نگارنده در باب آن در مجله راهنمای کتاب (۵ : ۵۲۳-۵۲۴) نوشته است .

199 خیام پور ، عبدالرسول : یوسف و زلیخا - نشریه دانشکده

ادبیات تبریز - ۱۳۳۷ تا ۱۳۳۹ ش - ۱۰ : ۲۲۱-۲۲۸ و ۴۱۸-۴۲۳

و ۱۱ : ۳۹-۶۸ و ۲۳۳-۲۶۰ .

بحثی است در باب پیوست کتاب که به «یوسف و زلیخا» موسوم است .

200 دانش پژوه ، محمدتقی : فهرست پاره ای از کتابهای اخلاق و

سیاست به فارسی - مندرج در «نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران

در باره نسخه های خطی» - دفتر اول - ۱۳۴۰ ش - ص ۲۱۱-۲۲۷ .

معرفی ۱۶۴ کتاب فارسی در اخلاق و سیاست است .

201 دانش پژوه ، محمد تقی : نوشته های بابا افضل - مهر -

۸ (۱۳۳۱): ۴۳۳-۴۳۶ و ۴۹۹-۵۰۲ .

— رضا زاده شفق ، صادق : [فهرست تذکره های فارسی] -

مندرج در «تاریخ ادبیات ایران» تألیف هرمان اته - تهران - ۱۳۳۷

ش ۰ - ص ۱۴-۱۸ .

فهرست ۷۵ تذکره فارسی و تکمله ای بر فهرست هرمان اته

است (به شماره ۱۹۲ نگاه کنید) .

202 رهی معیری ، بیوک : ساقی نامه ها - دانش -

۲ (۱۳۲۹) -

۱۳۳۰: ۲۲۱-۲۲۹ و ۲۷۷-۲۸۴ .

203 شفیع ، محمد : تذکره های فارسی - اورینتل کالج بگزین -

ج ۳ ش ۲: ۴۰-۵۶ و ش ۳: ۴۸-۵۲ و ش ۴: ۳۱ (بزبان اردو) .

این سلسله مقالات فهرستی از تذکره ها و تکمله ای بر کتاب

تاریخ ادبیات ایران تألیف اته است .

204 صفا ، ذبیح الله : حماسه سرائی در ایران از قدیمترین عهد

تاریخی تا قرن چهاردهم هجری - چاپ دوم - تهران - امیر کبیر -

۱۳۳۳ ش - کب + ۶۷۷ ص .

تحقیقی است در کیفیت تکوین و تدوین روایات ملی و نظم

آنها به لهجات اوستائی و پهلوی و دری ، حماسه های ملی و

تاریخی و دینی و معرفی کتب حماسی زبان فارسی .

- 205 قادری ، شمس‌الله : فارسی ادب کی تاریخ - اورینتل کالج
مگزین- ج ۵ (۱۹۲۹م) ش ۱: ۱-۷ و ش ۴: ۱۲-۱۱۳ .
مقاله‌ایست بزبان اردو در معرفی و نام کتب تذکره فارسی .
- 206 کاتبی ، حسینقلی : تاریخ مختصر نثر فارسی - تبریز - ۱۳۲۷ ش .-
هشت + ۱۰۶ ص .
کتابی است در معرفی آثار مهم مشور زبان فارسی بترتیب
تاریخ تألیف آنها .
- 207 لوی ، روبن : ترجمه متون فارسی به زبان انگلیسی - راهنمای
کتاب - ۳ (۱۳۳۹) : ۴۵۷-۴۵۳ .
مقاله‌ای است فهرست گونه درباره متون فارسی که به انگلیسی
ترجمه شده است .
- 208 ماسه ، هانری : متون فارسی داستانهای مربوط به حیوانات -
ترجمه احمد احمدی - شالنامه کشور ایران - ۱۳۳۴ :
۲۴۲-۲۴۷ .
- 209 محبوب - محمد جعفر : داستانهای عامیانه فارسی - سخن -
۱۳۳۸ تا ۱۳۳۹ ش .- ۱۰: ۶۴-۶۸ و ۱۶۷-۱۷۴ و ۲۸۳-۲۹۱ -
۳۸۰ و ۳۸۶ و ۶۲۸-۶۲۴ و ۷۳۵-۷۴۲ و ۸۲۸-۸۳۴ و ۹۸۰ -
۹۸۶ و ۱۱۰۶-۱۱۱۴ و ۱۲۷۵-۱۲۸۱ و ۱۱: ۳۴-۵۳ و ۲۰۰ -
۲۰۵ و ۳۳۸-۳۴۴ و ۴۴۹-۴۵۲ و ۵۶۵-۵۷۲ و ۷۶۴-۷۵۶ و
۹۱۱-۹۲۰ و ۱۱۳۹-۱۱۴۹ و ۱۲۶۴-۱۲۷۸ و ۱۲: ۸۵-۹۱ و
۲۹۸-۳۰۲ و ۴۰۸-۴۱۴ و ۷۸۴-۷۹۵ و ۱۰۱۳-۱۰۲۵ .

سلسله مقالاتی است در معرفی کتب داستان عامیانه فارسی
و مرتب بحروف الفبائی اسم کتاب. تا کنون به حرف باء (بهرام و گلندام)
رسیده است و ظاهراً بصورت کتابی جداگانه نشر خواهد شد.

210 محجوب ، محمد جعفر : کليلة و دمنه - فرهنگ ایران زمین -
۱۳۳۶: ۹۷-۲۰۹ و ۷: ۲۵۳-۲۸۲ .

بحثی است درباره کتابشناسی کليلة و چاپها و نسخه‌ها و
تقلیدهای آن.

211 محمد عبدالله : هندوؤن کانا رسی لتریچر عهد جهانگیری
سنه ۱۰۶۸ تا حال - اورینتال کالج مگزین - ج ۶ (۱۹۳۰) ش ۳:
۲۳-۵۶ و ش ۴: ۷۶-۱۰۰ و ج ۷ (۱۹۳۱) ش ۱: ۷۵-۹۲ و ش
۲: ۴۸-۷۴ و ش ۳: ۲۳-۴۵ .

درین سلسله مقالات (بزبان اردو) کتب فارسی که از عهد
جهانگیر تا حال بزبان فارسی درهند تألیف شده معرفی شده است .

212 منزوی ، علی نقی : ساقی نامه های خطی - مندرج در «نشریه
کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران درباره نسخه های خطی» - دفتر اول -
۱۳۴۰ ش ۰ - ص ۱۸-۶۱ .
در معرفی ۱۳۰ ساقی نامه فارسی است .

213 میرهادی ، توران : فهرستی کامل از کتابهایی که تا کنون
به زبان فارسی برای مطالعه و سرگ می کودکان چاپ و منتشر
شده است - تهران - [۱۳۳۹ ش ۰] - ص ۱۴ .

درین فهرست کتابهای مربوط به کودکان به ترتیب متناسب بودن برای سنین مختلف طبقه بندی و فقط نام کتاب و مؤلف و ناشر آنها ذکر شده است. عده صفحات و سنه طبع را ندارد. در هر قسمت ترتیب الفبائی هم رعایت نشده است.

214 **نخجوانی ، حسین :** ظفرنامه ها - نشریه دانشکده ادبیات تبریز - ۷ (۱۳۳۴ ش) : ۳۵۷-۳۷۴.

معرفی کتابهایی است که به ظفرنامه موسوم است.

215 **نفیسی ، سعید :** روابط فرهنگی ایران با انگلستان - نشریه وزارت امور خارجه - دوره دوم ش. ۱ (۱۳۳۸ ش) : ۲۵-۳۸. درین مقاله متون زبان فارسی که به انگلیسی ترجمه شده معرفی گردیده است.

216 **نفیسی ، سعید :** تاریخچه مختصری از ادبیات ایران - سالنامه پارس - ۱۳۱۰ تا ۱۳۳۱ ش - ۷ : ۳۱-۵۴ و ۹ : ۱۳-۷۲ و ۱۳ : ۷۳-۹ و ۱۶ : ۴-۳۰ و ۱۷ : ۶-۳۰ و ۱۸ : ۱۷-۵۹ و ۱۹ : ۶-۲۲ و ۲۰ : ۱۹-۴۰ و ۲۱ : ۳۸-۹ و ۲۲ : ۲۳-۴۲ و ۲۳ : ۲۴-۱۵ و ۲۴ : ۲۵-۹ و ۲۶ : ۸-۳۲ و ۲۷ : ۱۶۱-۱۷۴ و ۲۸ : ۲۹-۹.

درین تاریخچه نویسندگان و شاعران بترتیب زمانی معرفی شده اند و آنرا می توان کتابشناسی برحسب مؤلف و تاریخ دانست.

217 نفیسی، سعید: سالنامه و سالنامه نویسی در ایران - سالنامه کشور ایران - ۵ (۱۳۲۹): ۱۷-۲۱.

218 نقوی، شهریار: «تذکره‌هایی که در هند و پاکستان بفارسی تألیف گردیده» - مندرج در کتاب «فرهنگ نویسی فارسی در هند و پاکستان» ص ۴۴-۵۰ (به شماره ۴۶ مراجعه شود).
درین فهرست نام ۱۱۵ تذکره و مؤلف و سال تألیف آنها ذکر شده است.

برای تکمیل این مطلب به انتقاد احمد گلچین معانی بر

کتاب مذکور مندرج در «راهنمای کتاب»، ۶ (۱۳۴۲): ۴۶-۵۱ مراجعه شود.

۶ - زبان‌شناسی

— *Bibliographie analytique de l'assyrologie et de l'archéologie du Proche Orient.*

(به شماره ۴۸ نگاه کنید).

219 Collison, R. L. - *Dictionaries of foreign languages. A bibliographical guide to the general and technical dictionaries of the chief foreign languages, with historical and explanatory notes and references.* London, 1955. xviii + 210 p.

قسمت مربوط به ایران ذیل Persian در صفحات ۱۲۲ -

۱۲۳ چاپ شده است.

220 Duschesn Gillemin, J. - L'étude de l'iranien ancien au vingtième siècle. *Kratylos* 7 (1962), pp. 1-44.

تحقیقی است با اشاره به مراجع اساسی و مهم در باب زبانهای

ایران قدیم. فهرستی هم از مؤلفات را بترتیب اسماء الفبائی مؤلفین

دربر دارد.

— Henning, W.B.

(به شماره ۱۳۳ مراجعه شود).

221 *Linguistic Bibliography / Bibliographie linguistique.*

نشریه‌ای است سالانه و بین‌المللی که از سال ۱۹۳۹ در شهر

اوترخت (هلند) نشر و کتب و مقالات مربوط به زبانهای مختلف

در آن معرفی می‌شود.

222 *Iranistik. I. Abschnitt: Linguistik.* Von H. W. Bailey, W. B.

Henning, K. Hofmann, W. Lentz, G. Morgenstierne.

Leiden, Brill, 1958. vii + 244 s.

درین رساله که در باره زبانشناسی فارسی باستان، فارسی

میانه، پهلوی، فارسی دری است مراجع و منابع اساسی معرفی

شده است.

223 Mc Carus, E. R. - Kurdish language studies. *MIJ.* 14

(1960) pp. 325-335.

درین مقاله فهرست ۱۹۷ کتاب و مقاله درباره زبان کردی معرفی شده است.

224 Mac Kenzie, D. N. - A bibliography of Southern Kurdish, 1945-55. *RCAJ*. 44(1957), pp. 31-37.

کتابشناسی مطالعات مربوط به زبان کردی است که میان

سالهای ۱۹۴۵ تا ۱۹۵۵ نشر شده است.

225 Oransky, I. M. - *Vidiniye ve iranskuyu philologiyu*. Moscou, 1960. 490 p.

درین کتاب که بزبان روسی و درباره فقه اللغة ایرانی و از

کتاب اساسی درین باب است فهرست منابع تحقیقی در صفحات

۳۹۶ تا ۴۵۲ به تفصیل معرفی شده است. ظاهراً نام بیش از ۱۰۰

کتاب و مقاله را دربر دارد.

226 Schwentner, Ernst. - *Tocharische Bibliographie 1890-1958*. Berlin, Akademie - Verlag, 1959. 47 p.

محتوی است بر نام و مشخصات ۵۲۶ کتاب و مقاله درباره

زبان تخاری.

*227 Tromel, Paul. - *Bibliographie für linguistik und oriental Literature*. No. 1-4. Leipzig, 1846-58. 88 p.

228 Zaunmüller, W.- *Bibliographisches Handbuch der Sprachwörterbücher*. Stuttgart, Anton Hiersemann Verlag, 1958. xvi p. + 496 cols.

کتابشناسی انتقادی است از . . . ۵۶ کتاب لغت که میان سالهای ۱۴۶۰ تا ۱۹۵۸ مربوط به . . . زبان و لهجه منتشر شده است . این کتاب مرتب به حروف الفبائی اسماء زبانهاست . برای زبانهای ایرانی (اوستائی، پهلوی، فارسی) به ستونهای ۱۸۵ تا ۱۸۹ آن مراجعه شود .

229 افشار، ایرج : کتابشناسی دستور زبان فارسی- فرهنگ ایران زمین- ۲ (۱۳۳۲): ۱۹-۴۴ .

محتوی است برنام و مشخصات کتابها و مقاله های مربوط به دستور زبان فارسی به زبانهای مختلف .

230 افشار، ایرج : کتابشناسی زبانها و لهجه های ایرانی - فرهنگ ایران زمین - ۳ (۱۳۳۳): ۷۸-۹۳ .

محتوی است برنام و مشخصات کتابها و مقاله های مربوط به زبانها و لهجه های ایرانی . این فهرست به ترتیب الفبائی اسماء زبانها و لهجه ها منظم شده است .

231 افشار، ایرج : کتابشناسی فرهنگهای فارسی، اروپائی - «لغت نامه دهخدا» (مقدمه) - ۱۳۳۸ ش - ص ۳۷۳-۳۷۸ .

محتوی است برنام و مشخصات فرهنگ هائی که برای زبان فارسی و یکی از السنه انگلیسی (۲۸ کتاب)، فرانسوی (۱۳

کتاب) ، آلمانی (۲ کتاب) ، روسی (۹ کتاب) ، ایتالیائی (یک کتاب) ، ارمنی (۲ کتاب) ، لاتینی (۵ کتاب) تهیه شده است .
در هر قسمت کتابها بترتیب سنواتی سال طبع آنها معرفی شده .

در مقدمه آن فهرستی از فرهنگهای موضوعی فارسی (۱۵ کتاب) و فهرستی از فرهنگهای لهجه ها (۱۰ کتاب) بدست داده شده است .

انور، م. ی. : هندو فرهنگهای فارسی - سخن - ۱۰ (۱۳۳۸) : 232

۰۵۱۸-۰۵۱۲

این مقاله در معرفی بعضی از فرهنگهای فارسی است که در هند تألیف شده است .

پسیکوف ، لازار : تحقیقات دانشمندان شوروی در رشته زبان فارسی - پیام نوین - ج ۱ ش ۲ : (۱۳۳۷) ۲۰-۲۳ .
مقاله ای است در معرفی آثاری که دانشمندان شوروی در باب زبان فارسی تألیف کرده اند .

داعی الاسلام ، محمد علی : فرهنگهای فارسی و پیدایش بیشتر آنها در هند - دانش - ۱ (۱۳۲۷) : ۹-۱۱ .

دیاکونوف ، میشل : تحقیق زبان فارسی در شوروی - سخن - ۲ (۱۳۲۴) : ۵۹۹-۶۰۴ .

راست ، نیکلا : فهرست ماخذ زبانها و لهجه های ایرانی - فرهنگ ایران زمین - ۱ (۱۳۳۱) : ۱-۴۰ .

فهرستی است از کتابها و مقاله‌هایی که دربارهٔ زبانها و لهجه‌های ایرانی به‌السنهٔ اروپائی تألیف شده‌است. این کتابشناسی بترتیب اسماء زبانها و لهجه‌ها مرتب شده‌است.

237 رشتین ، صدیق‌الله : تاریخچهٔ قاموسهای پشتو - آریانا - (۱۳۲۳) ۳ : ۳۱۳-۳۱۹ .

238 مجددی ، میاحسن : انسیکلوپیدیهای که در عالم اسلام نوشته شده - آریانا - (۱۳۲۵) : ۷۶۳-۷۶۵ .

239 معین ، محمد : فهرست نام کتابها و مقاله‌هایی که دربارهٔ دستور زبان فارسی بفارسی نوشته شده - مندرج در «طرح دستور زبان فارسی» - جزوهٔ سوم (اضافه) - تهران - ۱۳۳۲ ش - ص پانزده تا بیست و سه .
درین فهرست نام و نشان ۳۴ کتاب چاپی و ۶ نسخهٔ خطی و ۳ مقاله دربارهٔ دستور زبان فارسی بدست داده شده است. (۱)

240 منزوی ، علی‌نقی : فرهنگنامه‌های عربی به فارسی - تهران - دانشگاه تهران (ش ۵۱۳) - ۱۳۳۷ ش - ۸+۳۴۲ ص .
درین کتابشناسی ۵ لغتنامهٔ عربی به فارسی بنحو توصیفی و بترتیب قدمت تألیف معرفی و نسخه‌های خطی و چاپی هر یک ذکر شده‌است .

(همین کتاب در مقدمهٔ «لغت‌نامهٔ دهخدا» هم طبع شده‌است).

241 نفیسی ، سعید : دائرة المعارفهای فارسی - ارمغان - ۲۳ (۱۳۲۷) : ۶۱-۶۵ .

- 242 نفیسی، سعید: فرهنگهای فارسی - مندرج در «لغت نامه دهخدا» (مقدمه) - تهران - ۱۳۳۸ ش - ص ۱۷۸-۱۸۶.
- فهرستی است از فرهنگهای لغت فارسی.
- 243 نفیسی، سعید: قاموسهای عربی (تاریخ اجمالی لغت نویسی در عربی) - مندرج در «لغت نامه دهخدا» (مقدمه) - تهران - ۱۳۳۸ ش - ص ۲۲۶-۲۲۷.
- 244 نفیسی، سعید: قدیمی ترین کتب لغت در ایران - شرق - (۱۳۱۰): ۳۹۳-۴۰۵.
- 245 نقوی، شهریار: فرهنگ نویسی فارسی در هند و پاکستان - تهران - وزارت فرهنگ - ۱۳۴۱ ش - وزیر - بیست و یک + ۳۴۱ ص - این کتابشناسی بترتیب زمان تألیف کتب است و ذیل هر قرن مؤلفان لغت معرفی شده اند. نگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
- فهرست مطالب این کتاب عبارت است از:
- باب اول: قرن هفتم تا نهم هجری (ده فرهنگ)
- باب دوم: قرن دهم تا سیزدهم هجری (سی و سه فرهنگ)
- باب سوم: کتب مصطلحات و مصادر لغات فنی (بیست و یک فرهنگ)
- باب چهارم: کتب لغت مربوطه به آثار مخصوص (پانزده فرهنگ)
- باب پنجم: نصاب نامه ها (لغات منظوم) (چهارده نصاب)
- باب ششم: فرهنگهای دوره جدید (سی و چهار فرهنگ)

کتاب دارای چند «پیوست» است :

پیوست نخست : فرهنگهای فارسی که در ایران نوشته شده و

بعضی از فرهنگهای لهجه‌های ایرانی

پیوست دوم : فرهنگهای فارسی بزبانهای دیگر جهان

پیوست سوم : فرهنگهایی که از زبانهای مختلف جهان بفارسی

تألیف شده .

یارشاطر، احسان: زبانها و لهجه‌های ایرانی. مجلد دانشکده 246

ادبیات - ج ۵ ش ۱/۲ (۱۳۳۶): ۱-۴۸ .

مراجعه به مآخذ این مقاله که از ص ۴۳ تا ۴۶ را دربر گرفته

مفید است . نویسنده با مراجعه به فهرستهایی که ایرج افشار (شماره

۲۲۹) و نیکلاراست (شماره ۶-۲۳) تهیه کرده‌اند فهرست از قلم

اقتاده‌ها و کتب جدید را بدست داده است . (همین مقدمه در مقدمه

لغت‌نامه دهخدا هم طبع شده است)

رتال جامع علوم انسانی

۷- هنر و باستانشناسی

247. Bibliography. *Oriental Art.*

در مجله « هنر شرقی » که هر سه ماه یکبار در لندن نشر

می‌شود کتابشناسی کتابها و مقالاتی که درباره هنر ایرانست ذیل

« خاورمیانه » منظمآ معرفی می‌شود .

248 *Bibliographie analytique de l'assyrologie et de l'archéologie du Proche Orient*. Par Vanden Berghe et B.V. Van Proosdij. Leiden, Brill. 1956-1961.

هر جلد از این کتابشناسی که هر چند یکبار منتشر می‌شود مرکب از دو جزء است. یک جزء مخصوص «نقه اللغة» و موسوم به (section PH: philologie) و یک جزء مخصوص به باستان‌شناسی و موسوم به (section A: archéologie) است. تا کنون اجزاء ذیل از آن نشر شده‌است.

Vol. I. Section A: *L'archéologie* 1954-55. Leiden, 1956. xv + 131 p.

Vol. I. Section PH: *La philologie* 1954-56. Leiden, 1957. xii + 103 p.

فهرست مندرجات آنها: کتابشناسی عمومی - کتابشناسی موضوعی (خط و زبان‌شناسی، جغرافیا و مردم‌شناسی، تاریخ، جامعه و حقوق و اقتصاد، ادبیات، دین، علوم) - انتقاد کتب و انتشاراتی که قبل از ۱۹۵۴ نشر شده‌است.

Vol. II. Section A: *L'archéologie* 1956-57. Leiden, 1960. x + 178 p.

فهرست مندرجات آن: کتابشناسی عمومی، کتابشناسی منطقه‌ای (ترکیه، ارمنستان شوروی، سوریه، اسرائیل، اردن، لبنان)

عراق ، ایران ، افغانستان ، پاکستان ، عربستان سعودی ، یمن ،
 عدن ، عمان ، بحرین) ، انتقاد کتب و انتشاراتی که قبل از ۱۹۵۶
 نشر شده است .

Vol. II. Section PH : *La philologie*. Leiden, 1961.

- 249 Creswell, K.A.C. – *A Bibliography of the Architecture, Arts
 and Crafts of Islam to 1st Jan. 1960*. London, The
 American University at Cairo Press, 1961. xxiv p. +
 1330 Cols. + xxv p.

این کتابشناسی حجیم و عظیم فهرست ۱۲۳۰۰ کتاب و
 مقاله از ۶۲ نویسنده است که بزبانهای اروپائی و گاه بزبانهای
 شرقی درباره معماری و هنرهای زیبای اسلامی تا اول ژانویه ۱۹۶۰
 نوشته شده است . برای استخراج این مقالات به ۱۱۷۴۹ مجله و
 مجموعه مراجعه شده است .

تقسیم بندی این کتابشناسی بشرح زیر است :

فصل اول : معماری

تاریخهای عمومی هنر و باستانشناسی

مجموعه های مقالات و مطالعات

عربستان

چین و آسیای جنوب غربی

افریقای شرقی و زنگبار

مصر و هند و چین و اندلس و باقی نقاط (به ترتیب شهرهای آن)
 بین النهرین (« « «)

افریقای شمالی

ایران ، افغانستان و آسیای مرکزی (ستون ۲۶۹-۳۱۲)

کلیات - اردبیل - بحرین - بلخ - دامغان - غزنه - همدان -
 هرات - اصفهان - کابل - لشکری بازار - مراغه - مشهد -
 نائین - نیشابور - سلطانیه - تبریز - ترمذ - ورامین - باغهای
 ایرانی - آسیای مرکزی

اسپانیا

سوریه

ترکیه

قسمت دوم : هنر و آثار دستی

کلیات (عربستان، مصر، هندوستان، بین النهرین، افریقای

شمالی، ایران [ستون ۵۲۴ تا ۵۳۷]، اسپانیا، سوریه، ترکیه)

اسلحه (ایران و آسیای مرکزی، ستون ۵۶۳-۵۶۵)

اسطراب

کتاب آرائی

خوشنویسی و کتیبه نویسی

کاشی و سفال (ایران، ستون ۷۵۵-۷۸۰)

لباس (ایران، ستون ۸۱۷-۸۲۰)

مینا کاری (ایران، ستون ۸۳۱-۸۳۲)

- باغ
شیشه و بلور
- نشان‌سازی
- عاج (ایران ، ستون ۸۸۳-۸۸۴)
- جواهر (ایران ، ستون ۸۹۶-۸۹۷)
- لاک‌الکل (ایران ، ستون ۹۰۰-۹۰۲)
- چرم (ایران ، ستون ۹۰۵)
- نقشه
فلزکاری (ایران ، ستون ۹۳۸-۹۴۹)
- آلات موسیقی
- تزئینات
- نقاشی (ایران ، ستون ۹۸۲-۱۰۴۷)
- کاغذسازی
- ورق‌بازی
- سنگ و مرمر (ایران ، ستون ۱۱۰۸-۱۱۱۱)
- نساجی (ایران ، ستون ۱۱۳۳-۱۱۳۶)
- قالی (ایران ، ستون ۱۱۳۹-۱۱۹۳)
- پارچه پنبه‌ای
- رنگرزی پارچه (ایران ، ستون ۱۲۱۴)
- سوزن دوزی (ایران ، ستون ۱۲۲۱)
- ابریشم‌بافی (ایران ، ستون ۱۲۵۱-۱۲۵۶)
- طراز

پشمینه

چوبینه (ایران، ستون ۱۲۸۶-۱۲۸۹)

تأثیرات در غرب

تجارت در قرون وسطی.

اجزائی ازین کتابشناسی قبل از انتشار کتاب بتفاریق بشرح

زیر نشر شده است.

250 Creswell, K. A. C. — *A bibliography of arms and armour in Islam*. London, The Royal Asiatic Society, 1956. 79 p.

251 Creswell, K. A. C. — *A bibliography of glass and rock crystale in Islam*. *BFA*, 14, 1 (1952). pp. 1-28.

252 Creswell, K.A.C. — *A bibliography of Islamic astro-labes*. *BFA*, 9, 11 (1947), pp. 1-15.

253 Creswell, K.A.C. — *A bibliography of painting in Islam*. Le Caire, Institut Français d'Archéologie Oriental (No.), 1953. 100 p.

254 Gratzel, E., Creswell, K.A.C., und Ettinghausen, R. — *Bibliographie der islamischen Einband Kunst, 1871 bis 1956*. *As Orientalis* 2 (1957), pp. 519-540.

*255 Inostrantsev, K.A., Smirnov, Y.I. — *Materiali dlia bibliog-*

raphi mouslmanskoi arkheologi iz boumage barona V. G. Tisengaouzena. St. Pétersbourg, 1906. viii + 77 + 348 p.

256 Mayer, L. A. - *Bibliography of Moslem Numisnatics.* London, The Royal Asiatic Society, 1954. ix + 283p.

کتابشناسی سکه‌شناسی اسلامی، بترتیب اسماء القبائی مؤلفین

که دارای ۹۲. ۲ اسم کتاب و مقاله است.

درانتهای آن فهرستی از سلسله‌های پادشاهی واقوام الحاق

شده است.

257 Paruck, F.D. J. - *Bibliography of Sassanian Numismatics. JASE, n s. 17 (1921), pp. 101-116.*

فهرستی است از کتب و مقالات درباره سکه‌های ساسانی.

*258 Ronflard, A. L., Bouvat et Rioche. - *L'art musulman. Essai de bibliographie.* Archives Marocaines, Paris, 1905. III, 3, No 1.

تجسسی است در کتابشناسی هنر اسلامی.

259 Vanden Berghe, L. - *Archéologie de l'Iran ancien.* Leiden, Brill, 1959. xix + 285 p. + 173 pls.

درین کتاب، کتابشناسی معتبری در باب باستانشناسی ایران

پیش از اسلام در صفحات ۱۳۹-۱۹۸ بترتیب سنواتی تاریخ ایران

ترتیب داده شده و ذیل هر سلسله در باب شهرها و محل های جدا گانه منابع را ذکر کرده است .

260 مهران ، فاطمه : فهرستی از کتابها و مجله های باستانشناسی که به زبان فارسی منتشر شده است - مجله سخن - ۱۲ (۱۳۴۰): ۱۱۹۹-۱۱۹۵ .

261 وایمان ، برریس : تحقیقات دانشمندان شوروی در صنایع ایران - پیام نو - ج ۱ ش ۱۱ (۱۳۲۴): ۲۴-۲۵ .

۸- تاریخ

*262 Fraehn, Ch. M.- *Indications bibliographiques relatives pour la plupart à la littérature historico-géographique des Arabes, des Persans et des Turcs, spécialement destinées à nos employés et voyageurs en Asie.* St. Pétersbourg, 1845. iv+v +87 p.

263 Guillou, A.- *Essai bibliographique sur les dynasties Musulmanes de l'Iran.* Madrid, Ministerio de Educacion National de Egipto, Instituto Egipcio de Estudios Islamicos, 1957. 94 p.

این کتابشناسی بترتیب القیائی اسماء سلسله های پادشاهی

در ایران (جمعاً ذیل ۸۱ نام) مرتب شده است و بدون آن در ذیل

هرسلسله منابعی را که راجع به آن سلسله بزیبانهای مختلف وجود دارد معرفی کرده است. در ابتدا فهرستی از منابع شرقی و اروپائی که جنبه کلی دارد بترتیب اسماء مؤلفین وجود دارد.

— Henning, W. B. —

(به شماره ۳ نگاه کنید).

264 Minorsky, V. - Les études historiques et géographiques sur la Perse depuis 1900. *Acta Orientalia*. X (1932), pp. 278-293; XVI (1937), pp. 49-58; XXI. 2 (1951), pp. 108-123; XXII (1957), pp. 105-117.

بحث مینورسکی درین مقاله، در باب کتبی است که راجع به تاریخ و جغرافیای نشر شده است و مخصوصاً متونی را که طبع شده معرفی کرده است.

265 Spuler, Bertold. - *Iran in Früh-islamischer Zeit*, Wiesbaden, Franz Steiner Verlag, 1952. xxxii+656 s.

در این کتاب (ص ۳۲-۹۴) مؤلف فهرست جامعی از ۶۲۴

مأخذ مربوط شرقی و غربی به تاریخ ایران تا آغاز عهد سلاجقه را بدست داده است.

266 Spuler, Bortold. - *Die Mongolen in Iran*. Berlin, Akademie Verlag, 1955. p.

در این کتاب (ص ۶۵ تا ۲۰۵) مؤلف فهرست مفیدی از

۶۱ مأخذ در باب مغولها را معرفی کرده است.

267 Sauvaget, Jean. - *Introduction à l'histoire de l'Orient Musulman. Eléments de bibliographie*. Edition refondue et complétée par Cl. Cahen. Paris, Adrien-Maisonneuve, 1961. vi + 257 p.

این کتاب که نخستین بار در ۱۹۴۳ و بعد طبع مجددی از

آن در ۱۹۴۳ و اخیراً پس از مرگ سواژه با اضافات و تجدید نظر کلود

کاهن برای بار سوم در ۱۹۶۱ نشر شده است منابع اساسی مربوط به تاریخ

شرق اسلامی را با تجزیه و تحلیل و سنجش معرفی می کند. خلاصه

مندرجات آن به ترتیب زیرست:

۱- منابع تحقیق (اسناد و مدارک ، احادیث ، سفرنامه

و مسالک و معالک ، منابع قضائی و اداری ، منابع ادبی ،

منابع باستانشناسی ، تحقیقات جغرافیایی و مردمشناسی

(معاصر)

۲- مأخذ کلی (مجلات و ...)

۳- کتابشناسی تاریخی (عربستان و خاور نزدیک در زمان

ظهور اسلام - محمد - امویان - عباسیان - اسماعیلیه و

فاطمیان - سلاجقه - دنیای اسلامی - در عهد مغولان و

تیموریان - مهالیک - ایران و مهالکی که در زیر نفوذ

عثمانی نبودند از زمان صفوی تا قرن نوزدهم - امپراطوری

عثمانی - مسلمانان مغرب)

کتاب با فهرست الفبائی منابع قدیم و فهرست الفبائی مؤلفین

جدید پایان می رسد .

- *268 Sebastinao, Ciampi. - *Bibliographia critica delle antiche corrispondenze dell' Italia, della Russia, la Polonia, la Persia, ...* 2 vols. Firenze, 1830.

(ماخوذ از کتابشناسی دکتر صبا)

— Storey, C.A. -

(به شماره ۲ نگاه کنید)

— Taraporevala

(به شماره ۳ نگاه کنید)

- 269 Togan, A. Zaki Validi. - *Tarihde Usul*. Istanbul, 1950.

xxxi + 373 P.

زکی ولیدی طوغان عالم شهیر ترک نژاد درین کتاب (ص

۱۹۰-۲۸۲) ۶۵۳ کتاب مهم و اساسی مربوط به تاریخ ترک را

معرفی کرده است . ترتیب تنظیم آن بطریق ذیل است :

۱- فهرست مخطوطات مربوط به تاریخ ترک و سایر مهالک اسلامی

۲- ماخذ مربوط به تاریخ عمومی ترککان

- ۳- مآخذ مربوط بتاریخ ترککان غربی
- ۴- « » « » « شرقی
- ۵- « » « » فرمانروایان ترك در هندوستان
- ۶- « » بزبان مغولی
- ۷- « » « سربانی و ارمنی و گرجی
- ۸- « روسی و اروپائی
- ۹- « مربوط به تراجم احوال رجال
- ۱۰- « » « جغرافیای تاریخی
- ۱۱- سیاحتنامه ها
- ۱۲- کتب ضروری که باید دائماً در دسترس باشد.

270 Zambaur, Edouard de. - *Manuel de généalogie et de chronologie pour l'histoire de l'Islam*. Hannover, 1927.

درین کتاب ذیل هر سلسله مآخذ مهم معرفی شده است. (۱)

ترجمه عربی این کتاب با اصلاحات و اضافاتی بنام «معجم-

الانساب والاسرات الحاکمة فی التاریخ الاسلامی» توسط زکی محمد

حسن بک و حسن احمد محمود در دو جزء (قاہرہ ۱۹۵۱) نشر

شده است.

271 افشار، ایرج: تواریخ سمرقند- یغما - ۸ (۱۳۳۴): ۲۰۹-۲۱۰

۰۲۶۱

۱- این کتاب مجدداً بطریق افست در سال ۱۹۵۶ در پاریس تجدیداً طبع شده است.

این مقاله در معرفی کتابهایی است که قدما در باره سمرقند
تألیف کرده‌اند.

افشار، ایرج: جامع‌التواریخ - راهنمای کتاب - ۱ (۱۳۳۷): 272

۰۷۲-۷۰

مقاله‌ای است در باب چاپ‌های مختلف از اجزاء جامع‌التواریخ
تألیف رشیدالدین فضل‌الله.

افشار، ایرج: اطلاعاتی درباره چاپ‌های جامع‌التواریخ (ذیل

بر مقاله آقای دکتر منوچهر مرتضوی) - مجله یغما - ۱۴ (۱۳۴۰):

۰۲۶۶-۲۶۴

این مقاله متضمن بر جدول اجزاء چاپ شده کتاب مذکور
است.

اقبال، عباس: تواریخ طبرستان و آمل - یادگار - ج ۵ ش ۴/۵ 274

(۱۳۲۷): ۱۳۴-۱۳۶ ش. نگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

معرفی کتبی است از آثار قدما در تاریخ مازندران.

باستانی پاریزی، محمد ابراهیم: منابع تاریخ کرمان - 275

مجله دانشکده ادبیات - ج ۸ ش ۴ (۱۳۴۰): ۶۰-۸۵ و ج ۹ ش ۱:

۰۱۴۲-۹۴

وصف کتبی است که از اقدم ازمنه تا عهد حاضر در باب

کرمان تألیف شده است. همین مقاله در مقدمه تاریخ کرمان (تهران،

۱۳۴۰) نیز بچاپ رسیده است.

276 کسروی ، سید احمد : تواریخ طبرستان و یادداشتهای ما -

چهل مقاله - تهران - ۱۳۳۵ ش - ص ۱۲-۵۷ .

این مقاله در معرفی تواریخ طبرستان مأخوذ از شماره های روزنامه «نوبهار» (تهران ۱۳۰۱ ش) است .

277 مرتضوی ، منوچهر : جامع التواریخ و تاریخ نویسی در دوره

ایلخانان (کتابهای تاریخی که در دوره ایلخانان تألیف شده است) -

مندرج در کتاب «تحقیق درباره دوره ایلخانان ایران» - تبریز - ۱۳۴۱ ش -

ص ۱۳۱-۳۰۸ .

مباحث آن عبارت است از :

- کتابهای تاریخی که در دوره ایلخانان تألیف شده است

(۳۳ کتاب)

- جامع التواریخ [و تحقیق در آن]

- مقلدین شاهنامه در دوره مغول و تیموری (۸ کتاب)

- تاریخ منظوم شمس الدین کاشانی (۱)

نقوی ، شهریار : «کتب تاریخ که در هند و پاکستان

بفارسی تألیف شده» - مندرج در کتاب «فرهنگ نویسی فارسی در هند و

پاکستان» تهران - ۱۳۴۱ ش - ص ۴-۴۳ .

درین فهرست نام کتاب و مؤلف ۶۸ کتاب بدست داده شده است .

است .

(به شماره ۴۵ مراجعه کنید) .

278 هدایتی ، هادی : مختصری درباره وقایع نگاری و نسخ خطی

۱- این کتاب ابتدا بتدریج در «نشریه دانشکده ادبیات تبریز» درج شده است .

فارسی مربوط به تاریخ قرن دوازدهم هجری- مجله دانشکده ادبیات

ج ۲ ش ۳ (۱۳۳۴): ۱۷-۴۶ .

این مقاله که در ابتدای کتاب «تاریخ زندیه»- (جلد اول،

تهران، ۱۳۳۴ ش.) نیز طبع شده است در معرفی ۱۲ کتاب فارسی

(در باب تاریخ آن عهد است).

۹- جغرافیا و سفرنامه

279 Gabriel, Alfons.- *Die Erforschung Persiens*, Wien, Adolf Holzausens, 1952. viii + 359 p.

در خلال این کتاب به مؤلفات جغرافیایی و سفرنامه‌هایی که

اروپائیان درباره ایران نوشته‌اند به تفصیل اشاره شده است.

— Minorsky, V.

(به شماره ۲۶۴ نگاه کنید).

280 Petrov, M.P.- *Bibliographia po geographii Irana (1720 - 1954)*. Ashkabad, Akademi Nauk Turkmenkoï CCP, 1955. 234 p.

این کتابشناسی فهرست توصیفی ۹۶ کتاب و مقاله است که

از سال ۱۷۲۰ تا ۱۹۵۴ میلادی در مباحث جغرافیایی مربوط به

ایران در اتحاد جماهیر شوروی نشر شده است.

کتاب دارای سه فهرست بشرح زیر است:

۱- نامهای جغرافیایی

۲- فهرست مواد و موضوعات

۳- فهرست نشریات ادواری.

— Storey, C.A. —

(به شماره ۲ نگاه کنید).

281 Turkey, Cevdat. — *Istanbul Kütüphanelerinde osmanlı'lar devrine aid turkçe — arabça-farsça yazma ve basma coğrafya eserleri bibliografyas.* Istanbul, Maarif Vekalati, 1958. 94 p.

فهرستی است از کتب جغرافیایی فارسی و عربی و ترکی اعم از خطی و چاپی که در کتابخانه های استانبول وجود دارد.

282 اقبال ، عباس : چند سفرنامه از سفرهای ایران - نشریه وزارت امور خارجه - ج ۱ ش ۳ (۱۳۲۸) : ۲۶-۳۷ .
معرفی سفرنامه هایی است که بفارسی از طرف ایرانیان در سفرهای سیاسی با اروپا در عهد قاجاریه تألیف شده است .

283 گنجی ، دکتر محمد حسن : فهرست مقالات جغرافیائی -
با همکاری جواد صفی نژاد - جاد اول - ضمیمه مجله دانشکده ادبیات - تهران - ۱۳۴۱ ش . - وزیری - دوازده + ۷۸۷ ص .
ذیل ۳۳ ۶۴ شماره ، بترتیب الفبائی موضوعی (فرهنگ وار)
مطالب جغرافیائی مربوط به ایران و ممالک دیگر بزبان فارسی (مندرج در مجلات ماهانه و هفتگی) فهرست شده است .

تعلیقات و استداراکات

ص ۱۳ س ۵

Bibliographies: subject and national (A guide to their contents arrangement and use تألیف R.L. Collison که در لندن بسال ۱۹۶۲ انتشار یافته است فهرستی از کتابشناسیهای مهم و معرفی آنها را بترتیب تقسیم بندی موضوعی در بر دارد.

همچنین دوره کتاب پر ارزش و عالمانه خانم مالکلس که در حاشیه صفحه نام و مشخصات آن ذکر شده است بهمین منظور مورد کمال استفاده تواند بود.

ص ۱۴ س ۱۰

در هر شماره مجله *Islamic Culture* (حیدرآباد) مشخصات مهمترین مقالات مربوط به تحقیقات اسلامی مندرج در مجلات علمی بدست داده می شود.

ص ۱۶ س ۱۶

«الفهرست» شیخ طوسی (ابو جعفر محمد) چند بار طبع شده است، از جمله توسط Sprenger (کلکته ۱۸۵۳) و در نجف (۱۳۵۶ ق).

از فهرستهای قدیم اسلامی فهرست منتجب الدین نیز در همین عداد است.

ص ۲۰ س ۵

فهرست آثار و نوشته های مستشرقین بنام را معمولا در شرح احوالی که از آنها بمناسبت وفاتشان نوشته می شود در مجلات شرقشناسی درج می کنند.

نیز در «یادنامه» (Memorial Volume یا Festschrift) که برای آنها بطبع

می‌رسد فهرست آثارشان نشر می‌شود. برای فهرست اینگونه مقالات و اصل یادنامه‌ها به *Index Islamicus* مراجعه شود.

ص ۲۲ س ۳

8bis) *Iran (Journal of the British Institute of Persian Studies)*.

این مجله توسط مؤسسه مطالعات ایرانشناسی بریتانیا انتشار می‌یابد و نخستین جلد آن مربوط به سال ۱۹۶۳ است. فعلا در هر سال یک جلد از آن نشر خواهد شد. درین مجله به جمیع مباحث مربوط به ایرانشناسی پرداخته می‌شود.

ص ۲۳ س ۸

16 bis) *East and West*

مجله‌ای است که چهار ماه یکبار بزبان انگلیسی از طرف مؤسسه ایتالیائی خاورمیانه و دور (Istituto Islamico per il Medio ed Estremo Oriente) در رم منتشر می‌شود. سال سیزدهم از دوره جدید آن مربوط به سال ۱۹۶۲ است.

ص ۲۴ س ۳

21 bis) *Islamic Studies (Journal of the Central Institute of Islamic Research)*

مجله‌ای است که از سال ۱۹۶۲ هر سه ماه یکبار در کراچی برای نشر مقالات مربوط به فلسفه و تاریخ اسلامی انتشار می‌یابد.

ص ۲۶ س ۱۶

37 bis) *Cahiers de l'Orient Contemporain (Chroniques et Documents)*.

این نشریه سالانه از طرف مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه پاریس (Institut d'Etudes Islamiques de l'Université de Paris) انتشار می‌یابد.

قسمت اول هر جلد آن مخصوص نشر انتقاد کتابهای مربوط به عالم اسلامی است.

ص ۲۷ س ۸

راهنمای کتاب

- مباحث این مجله بشرح زیر است:
- مقالات کلی در مسائلی مربوط به ادبیات و فلسفه و تاریخ،
- عقاید و آراء: مخصوص نشر عقاید مختلف در باب کتب و جواب انتقادات
- نظر آزمائی (اقتراح)
- انتقاد کتاب: در نقد کتابهای چاپ ایران
- معرفی کتابهای تازه: در معرفی اجمالی کتابهای چاپ ایران (به شماره ۶ و ۷ مراجعه شود)
- کتابهای خارجی: (به شماره ۷ مراجعه شود)
- کتابهای تازه ایرانشناسی: (به شماره ۶ و ۷ مراجعه شود)

- مقالات ایرانشناسی: در معرفی مقالات ایرانشناسی مندرج در مجله های

ایران

- منتخبات: نقل مطالب از کتبی که از جهتی بی اعتبار است

- اسناد و مکاتبات تاریخی

- نسخه های خطی: در معرفی نسخه های خطی

- آثار برجسته زبان فارسی: نقد و بحث ادبی در باب تألیفات و آثار قدیم

و مهم زبان فارسی

- کتابشناسی: بحث از کتابها و معرفی مؤلفین

- عکسهای تاریخی و خطوط مشاهیر

- آمار و اطلاعات: مطالب متفرق درباره کتاب و کتابخانه

- هنر و فرهنگ معاصر ایران: مخصوص بحث و نقد آثار ادبی معاصر

و نقل نمونه آثار

- حاشیه نویسی و نکته یابی: در بر شمردن اغلاط و اشتباهات قابل توجه

- املاء و انشاء: بحثهای دستوری، املائی

- خواندنی: نقل مطالب خواندنی و تفریحی از کتابها

- نامه ها

- اخبار

۱- در معرفی این مجله مقالاتی بقلم اشخاص زیر نشر شده است:

- در مجله 'Bulletin des bibliothèques de France' (۱۹۶۰): ۴۷۱-۴۷۳ بقلم

. M. M. Faugère

- در مجله 'Les Etudes Asiatique' (۱۹۶۲) بقلم R. Gelpke

- در مجله 'Folia Orientalia' (۱۹۶۱) ۳: ۳۳۴-۳۳۵ بقلم F. Machalski

ص ۳۸ س ۱۲

در سال ۱۳۴۲ دانشگاه تهران با تأسیس «مرکز تحقیقات کتابشناسی» وابسته به اداره انتشارات و روابط دانشگاهی موافقت کرد. این مرکز تشکیل شد و طرحی در مورد هدف و خدمات آن به تصویب ریاست دانشگاه رسید که نقل آن بهترین معرف فعالیت‌های آنست.

طرح مرکز تحقیقات کتابشناسی

الف- با توجه بازدياد روزافزون انتشار کتاب و مقاله در رشته‌های مختلف علوم و لزوم اطلاع دقیق و سهولت دسترسی بر منابع متنوع تحقیق و بخصوص مآخذی که در باب ایران‌شناسی و تحقیقات اسلامی بزبانهای مختلف وجود دارد به پیشنهاد اداره کل انتشارات و روابط دانشگاهی مرکزی بنام «مرکز تحقیقات کتابشناسی» وابسته با اداره مذکور تشکیل میشود که وظایف مذکور در ذیل را در عهده خواهد داشت.

۱- تنظیم فهرستهای مختلف (به ترتیب موضوعی و اسم مؤلف و اسم کتاب) که برای تحقیقات دانشگاهی لازم است و بطور کلی عبارت خواهد بود از:

فهرست کتابها و مقالات خارجی به زبانهای مختلف راجع به ایران -
 فهرست متون فارسی و عربی اعم از چاپ شده و ناشده - فهرست انتشارات ایران - فهرست مشترک نسخ خطی فارسی و عربی موجود در دنیا - فهرست کتب رشته‌های مختلف علمی.

- ۲- تنظیم و جمع آوری فهرست مشترک کتابخانه های مهم ایران .
- ۳- پاسخ گوئی به سؤالات استادان و دانشمندان ایرانی و خارجی و دادن اطلاعاتی که در زمینه کتابشناسی از دانشگاه خواسته می شود .
- ۴- همکاری و معاضدت علمی با کتابخانه های دانشگاه در باب جمع آوری کتب و نشریات ادواری که مورد احتیاج هر کتابخانه خواهد بود .
- ۵- همکاری مستقیم و دائم با کتابخانه مرکزی دانشگاه برای تنظیم و تکمیل مجموعه نسخه های خطی و فیلم ها و کتب چاپی آن کتابخانه .
- ۶- ایجاد رابطه با مراکز کتابشناسی ممالک دیگر و مؤسسات نشر کتاب برای مبادله انتشارات .
- ۷- جمع آوری فهرستها و کتابشناسیها در مرکز کتابشناسی بنحوی که مورد استفاده تمام کتابخانه ها و اهل تحقیق قرار بگیرد .
- ۸- راهنمایی دانشجویان بر مآخذ تحقیق بخصوص دانشجویانی که رساله تحصیلی تهیه می کنند که علم آنان در مطالعات درستی خواهد بود .
- ۹- جمع آوری فهرستهای ناشران و کتابفروشان ممالک مختلف برای استفاده و مطالعه اهل تحقیق، بخصوص جهت کتابخانه هائی که قصد تهیه و خرید کتاب دارند .
- ۱۰- تهیه صورت کتابهائی که خرید آنها برای کتابخانه ها مفید خواهد بود .
- ۱۱- انتشار فهرستها و کتابشناسیهای مختلف که از طرف مرکز کتابشناسی تهیه خواهد شد .
- ۱۲- تدوین قواعد کتابشناسی و کتابداری و فهرست نویسی .
- ۱۳- نظارت بر طبع و نشر و تهیه کلیه مطالب نشریه « نسخه های

خطی» که از طرف اداره کل انتشارات و روابط دانشگاهی دانشگاه انتشار می یابد .

ب- مرکز تحقیقات کتابشناسی برای برآورد مقاصد مذکور در فوق دارای شورائی بنام شورای همکاری و یک رئیس و تعداد لازم عضو خواهد بود .

۱- شورای همکاری مرکب است از هفت نفر از استادان و کتابشناسان و رؤسای کتابخانه ها که برای دو سال با تصویب رئیس دانشگاه انتخاب میشوند . رئیس اداره کل انتشارات و روابط دانشگاهی اداره جلسات شورا و رئیس مرکز تحقیقات کتابشناسی دبیری شورا را بعهده خواهند داشت و از اعضای دائمی خواهند بود .

۲- رئیس مرکز تحقیقات کتابشناسی با پیشنهاد اداره کل انتشارات و روابط دانشگاهی و تصویب رئیس دانشگاه انتخاب خواهد شد .

۳- این مرکز میتواند از همکاری دانشمندان داخلی و خارجی که در باب کتابشناسی ایران دارای بصیرت و تبحر هستند یا موافقت ریاست دانشگاه استفاده کند .

ج- اعتبار مخارج این مرکز هر سال از طرف اداره کل انتشارات و روابط دانشگاهی تعیین و در بودجه اداره مذکور منظور خواهد شد . برای توسعه فعالیتهای کتابشناسی ، مرکز مزبور میتواند جلب کمک مالی مؤسسات مختلف و افراد داخلی و خارجی را بنماید .

ص ۶۸ س ۱۴

در تهیه چند مجلد از « کتابهای ایران » آقایان محمد ابراهیم زندی و غلامرضا فرزانه پور با مؤلف همکاری کرده اند .

ص ۶۸ حاشیه

B.N. Zakhoder در باره « کتابهای ایران » مقاله‌ای بروسی بنام « اولین نشریه کتابشناسی ایران » در مجله *Sov. Vostok* شماره ۳ ژانویه ۱۹۵۷ صفحات ۱۶۳-۱۶۵ منتشر شده است. کتابخانه خراسان نیز به این

ص ۷۰ س ۴

ناشران و کتابفروشان را سرسود است که گاه به گاه فهرستی از انتشارات خود نشر می‌دهند، مانند بنگاه ترجمه و نشر کتاب، مؤسسه انتشارات فرانکلین، مؤسسه امیرکبیر و جز اینها.

اما فهرستی که کتابفروشی ابن سینا بنام « فهرست موضوعی انتشارات کتابخانه ابن سینا بروش یوئی » (تهران، ۱۳۴۱ ش.) نشر کرده فهرستی منظم و قابل استفاده است. این فهرست را آقای حسین بنی‌آدم تدوین کرده است.

ص ۱۱۰ س ۱۱

^{105 bis}
284 **British Museum.** - *Catalogue of printed books.* 95 volumes.

1881-1900.

ص ۱۱۱ س ۱

^{106 bis}
285 **Library of Congress.** - *Catalog of the books represented*

by Library of Congress printed cards issued to July 31,

1942. 167 volums. 1942-6.

ص ۱۱۳ س ۱۱

115 bis
286

Library Catalogue of the School of Oriental and African Studies (University of London).

این فهرست محتوی است بر ۵۵ ۴۸۵۷ برگه مشخصات کتاب در ۲۶ جلد مربوط به کتابخانه مدرسه السنته شرقی لندن یا مقدمه J. D. Pearson رئیس کتابخانه در چگونگی تنظیم فهرست که توسط مؤسسه G.K. Hall در Boston در حال انتشار است.

ص ۱۱۵ س ۱۳

120 bis
287

فهرست الفبائی عنوان کتابهای چاپی شرقی کتابخانه مرکزی

دانشگاه [تهران] (از بدو تأسیس تا پایان نیمه اول ۱۳۴۰):

زیر نظر محمد راشد (پلی کپی شده) - تهران - ۱۳۴۱ ش - ۰ -

۲۲۹ ص ۰

ص ۱۲۱ س ۲۰

132 bis
288

Handbuch der Orientalistik. - 8 Band: Religion. 2 Abschnitts. Leiden, 1961-2. x + 150, xii + 554 s.

ص ۱۲۷ س ۲۰ و ص ۱۳۵ س ۱۳

در باب فهرستهای فنواتی و مهدوی مربوط به این سینا

G. Vajda یادداشت‌ها و اصلاحات خود را طی مقاله‌ای بنام
Bibliographie d'Ibn-Sina در مجله *REI* جلد ۲۲ (۱۹۵۴)

صفحات ۱۶۳-۱۶۶ منتشر کرده است.

ص ۱۳۵ س ۱۴

169 bis

289

نجم آبادی ، محمود : فهرست کتابهای چاپی فارسی طبی

و فنون وابسته به طب (در زیر چاپ).

بترتیب حروف الفبائی اسم کتاب تنظیم شده و تا کنون ۴۶۴

ستون از آن بطبع رسیده است . این قسمت که تا اواسط حرف سین

رسیده است قریب ۱۵۰۰ نام کتاب را در بردارد .

ص ۱۳۸ س آخر

179 bis

290

جانا ، علی اکبر : بانک و بانک داری (فهرست کتب و

رسالات و مقالات و مجلاتی که در رشته پول و بانک داری بزبان

فارسی چاپ شده است) - تهران - مؤسسه علوم اداری و بازرگانی

(پلی کپی شده) - ۱۳۴۲ - ۲۲ ص .

شامل نام و نشان ۱۵ کتاب ، ۲۵ پایان نامه تحصیلی ،

۸۳ رساله ، ۱۰۹ مقاله ، ۷ مجله .

ص ۱۶۵ س ۴

263 bis

291

Handbuch der Orientalistik. - 6. Band: Geschichte der

Islamischen Lander. 3 Abschnitts. Leiden, 1952-9.
vii+135, vii+124, vi+242 s.

ص ۱۶۹ س آخر

275 bis
292

زرین کوب ، عبدالحسین : «در باب مآخذ» - مندرج در مقدمه
«تاریخ ایران» جلد اول (رستاخیزایران) - ص ۱-۱۷۳ (در زیر
چاپ است و در سال ۱۳۴۲ نشر خواهد شد) .
زرین فهرست مراجع و مآخذ مهم تحقیق در تاریخ ایران
(تقسیم بندی : تواریخ عمومی بزبان عربی - تواریخ عمومی بزبان
فارسی - تواریخ سلسله ها بزبان فارسی - تواریخ محلی - مآخذ
دیگر) معرفی و توصیف شده است .

ص ۱۲۴ س ۳

141 bis
293

اینبی ، محمد هادی : مصادرالدراسة عن شیخ الطائفة ابي جعفر
الطوسی - مندرج در «مصادر الدراسة عن النجف والشیخ الطوسی» -
نجف - ۱۳۸۲ ق - ص ۶۷-۱۲۲ *جامع علوم انسانی*
زرین کتابشناسی منابع تحقیق احوال و آثار شیخ طوسی در
. ۲۴ کتاب و مقاله معرفی شده است .

ص ۱۲۵ س آخر

147 bis
294

در خصوص کتب اسماعیلی فهرستی از قدیم بنام «فهرسة الكتب
والرسائل و لمن هی من العلماء والائمة و لحدرد الافاضل» در دست
است که آقای علی نقی منزوی به تصحیح و طبع آن اشتغال دارد .